

วิธีการศึกษา

การดำเนินคดีแพ่งเป็นเรื่องที่ยุ่งยากและนอกจากนี้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้บัญญัติไว้สลับซับซ้อน ทั้งนี้ ก็เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม จึงเป็นปัญหาสำหรับผู้ศึกษาอย่างยิ่ง ตัวบทก็มีได้บัญญัติรวมกันในเรื่องเดียว แต่ได้บัญญัติไว้กระจัดกระจาย ในการเขียนคำอธิบายผู้เขียนได้เขียนเป็นเรียงเรียงตามลำดับ นับแต่โจทก์มีสิทธิเรียกร้องและเสนอคำฟ้องหรือคำร้องขอต่อศาลไปจนถึงการทำคำพิพากษาหรือคำสั่งและผลแห่งคำพิพากษาหรือคำสั่ง แทนที่จะอธิบายเรียงมาตราไป ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจง่ายขึ้น

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงต้องเตรียมตัวศึกษาดังนี้

1. จัดหาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่จัดพิมพ์พร้อมแก้ไขเรียบร้อย แล้ว และคำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
2. ศึกษารายละเอียดกระบวนการวิชานี้ให้ทราบว่ามีขอบเขตเนื้อหาอย่างไร
3. ก่อนอ่านรายละเอียดในคำอธิบายต้องอ่านสารบัญญให้ครบก่อนเพื่อทราบหัวข้อศึกษา
4. ควรอ่านคำอธิบายควบคู่กับตัวบท และอ่านทบทวนหลายครั้งจักได้เข้าใจและจดจำนำไปใช้ได้
5. ฝึกหัดตั้งคำถามตัวเองและตอบ ถ้าตอบไม่ได้จึงเปิดดูในคำอธิบาย
6. ฝึกหัดทำข้อสอบเก่า เพื่อทดสอบความเข้าใจหลังจากอ่านคำอธิบายมาแล้ว

ผู้เขียน และบิดามารดาผู้บังเกิดเกล้าทั้งสองที่ได้ให้กำเนิดเลี้ยงดูให้การศึกษาจนเติบโต
ใหญ่ หากมีข้อผิดพลาดหรือตำหนิตติเตียนประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่ผู้เดียว

ผู้เขียนขอขอบคุณสำหรับกำลังใจที่ได้รับจากคุณพัลวิ ล้ำเลิศ ดร.วริยา ล้ำเลิศ
และคุณประวิเวธ ล้ำเลิศ ที่ผู้เขียนรักยิ่ง และขอขอบคุณ คุณอุไร รุจิวงษ์ ได้สละเวลา
พิมพ์ต้นฉบับ และคุณมนตรา ขวัญสมบูรณ์ ผู้พิสูจน์ตัวอักษร จนสำเร็จเป็นคำบรรยาย
เล่มนี้

รองศาสตราจารย์วิชัย ล้ำเลิศ
อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คำนำ พิมพ์ครั้งที่ 7

เนื่องจากบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค 1 และ 2 ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ศาล วิธีพิจารณาคดีมโนสำเนา คดีไม่มีข้อยุ่งยาก และการพิจารณาโดยขาดนัด ได้ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้ศาลดำเนินคดีไต่สวนและเข้าช่วยเหลือคู่ความซึ่งไม่มีความรู้ทางกฎหมาย และให้ศาลสามารถพิพากษาให้คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายชนะคดีไปได้โดยทันที เมื่อคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งขาดนัดยื่นคำให้การ และเพื่อให้กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีที่คู่ความขาดนัดยื่นคำให้การ หรือขาดนัดพิจารณาเป็นไปอย่างรวดเร็ว ประหยัด และชัดเจนแน่นอนยิ่งขึ้น อันเป็นประกันการใช้สิทธิเรียกร้องของโจทก์ และทำให้คดีค้างการพิจารณาในศาลลดน้อยลงด้วย ผู้เขียนเห็นว่าการศึกษากฎหมายจะต้องติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายขึ้นใหม่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่สำคัญเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจด้วย กอปรกับกฎหมายที่ใช้อยู่เดิมค่อนข้างล้าสมัย ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน อีกทั้งยังขาดความชัดเจนในหลายประการ ผู้เขียนจึงได้ดำเนินการแก้ไขไปแล้ว แต่การแก้ไขครั้งนั้นมีเวลาน้อยด้วยความรีบเร่ง เนื้อหาการอธิบายจึงมีความผิดพลาดอยู่บ้าง ในการพิมพ์ครั้งนี้ผู้เขียนได้แก้ไขคำอธิบายที่ผิดพลาดและขยายความเพิ่มขึ้น พร้อมกับเพิ่มเติมคำพิพากษาฎีกาในแต่ละบทมากขึ้น

การเรียบเรียงคำบรรยาย ผู้เขียนได้เรียบเรียงตามความเข้าใจที่ได้ศึกษามาจากท่านอาจารย์ผู้บรรยาย และจากตำราวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของท่านอาจารย์หลายท่านด้วยกัน แต่ผู้เขียนก็ตระหนักถึงข้อผิดพลาดที่จะพึงมี ผู้เขียนจึงขอภัยในความผิดพลาดบกพร่องมา ณ ที่นี้ด้วย และผู้เขียนกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้เขียน และท่านอาจารย์ที่เขียนตำราเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความแพ่ง ทำให้ผู้เขียนได้อ่านค้นคว้าเพิ่มเติมนำมาสู่ความเข้าใจ ประโยชน์อันใดที่เกิดขึ้นจากการศึกษาคำบรรยายเล่มนี้ ผู้เขียนขอมอบให้แต่ท่านอาจารย์ทั้งหลายที่ได้ให้ความรู้แก่

คำนิยม

หนังสือคำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 1 ที่ท่านกำลังถืออยู่ในขณะนี้ เป็นผลจากความสามารภในการเรียบเรียง อันประกอบด้วยอุตสาหะวิริยะของท่าน อาจารย์วินัย ล้าเลิศ ซึ่งได้พยายามค้นคว้ารวบรวม และอธิบายบทมาตราแห่งเรื่องต่าง ๆ ในการดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเข้าเป็นหมวดหมู่แต่ละเรื่อง พร้อมด้วยนำคำพิพากษาศาลฎีกาใหม่ ๆ มาประกอบเป็นตัวอย่างไว้มาก จึงย่อมจะช่วยให้เกิดความเข้าใจ และจดจำตัวบทต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น หนังสือนี้ย่อมเป็นประโยชน์แก่การศึกษา และการปฏิบัติงานชั้นมูลฐานเกี่ยวกับการดำเนินคดีในศาลทั่วไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งอีกด้วย

หวังว่าท่านผู้ใช้หนังสือเล่มนี้ประกอบในการศึกษา จะได้รับประโยชน์สมความมุ่งหมายทุกประการ

ศาสตราจารย์สุข หงสไกร

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ตัวอักษรย่อที่ใช้ในหนังสือเล่มนี้

นักศึกษาอาจพบตัวอักษรย่อในหนังสือเล่มนี้ ความสมบูรณ์หรือตัวเต็มของตัวอักษรเป็นดังนี้

ป.พ.พ.	หมายถึง	ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
ปอ.	หมายถึง	ประมวลกฎหมายอาญา
ป.วิ.พ.	หมายถึง	ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
ป.วิ.แพ่ง	หมายถึง	ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
ป.วิ.อ.	หมายถึง	ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
ป.วิ.อาญา	หมายถึง	ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
พ.ร.บ.	หมายถึง	พระราชบัญญัติ
ฎ...../.....	หมายถึง	คำพิพากษาศาลฎีกา
ฎีกาที่...../.....	หมายถึง	คำพิพากษาศาลฎีกา
คำพิพากษาศาลฎีกาที่...../.....	หมายถึง	คำพิพากษาศาลฎีกา